ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

31 Ιουλίου 2025

Εξελίξεις εμπορικών διαπραγματεύσεων ΗΠΑ ενόψει προθεσμίας 1ης Αυγούστου για την έναρξη ισχύος των ανταποδοτικών δασμών.

Με τον Πρόεδρο Trump να ανακοινώνει στα ΜΚΔ πως η αυριανή προθεσμία έναρξης ισχύος των ανταποδοτικών δασμών ΗΠΑ θα ισχύσει κανονικά, προβλέποντας την επιβολή οριζόντιου δασμού 10% - 15% πιθανόν για τους περισσότερους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ, οι διμερείς διαπραγματεύσεις με τους βασικότερους εταίρους της χώρας συνεχίζονται εντατικά, ενώ στον τύπο επικρατεί κλίμα αβεβαιότητας σχετικά με το δασμολογικό καθεστώς που θα διαμορφωθεί την αυριανή και τις επιπτώσεις του στην οικονομία.

Βάσει της πρόσφατης συμφωνίας με ΕΕ, εικάζεται ότι πρόκειται να ισχύσει και ο δασμός 15% για τα ευρωπαϊκά προϊόντα, παρ' όλο που δεν έχει καταρτιστεί ακόμη ένα επίσημο κείμενο για το περιεχόμενο της συμφωνίας, το οποίο να παρέχει διευκρινίσεις, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων που πρόκειται να εξαιρεθούν από το δασμό.

Η πορεία της α/δασμολογικής πολιτικής εξέλαβε δυσάρεστη τροπή για τη Βραζιλία, η οποία έχει βρεθεί στο στόχαστρο του Α/Προέδρου για πολιτικούς λόγους (ήτοι την δίωξη του πρώην Προέδρου J. Bolsonaro, προς τον οποίο ο Πρόεδρος Trump διατηρεί φιλικά αισθήματα), με αποτέλεσμα να ανακοινωθεί εχθές από το Λευκό Οίκο[1] η επιβολή δασμού 40% στη χώρα, με την αιτιολογία ότι «μέλη της κυβέρνησης της Βραζιλίας έχουν προβεί σε πρωτοφανείς ενέργειες για να εξαναγκάσουν τυραννικά και αυθαίρετα α/εταιρείες να λογοκρίνουν πολιτικό λόγο, να αποσυνδέσουν χρήστες από πλατφόρμες, να παραδώσουν ευαίσθητα δεδομένα χρηστών των ΗΠΑ ή να αλλάξουν τις πολιτικές τους για την εποπτεία περιεχομένου, επί ποινή έκτακτων προστίμων, ποινικής δίωξης, δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων ή πλήρους αποκλεισμού από την αγορά της Βραζιλίας». Ο συνολικός δασμός επί β/προϊόντων πλέον ανέρχεται σε 50% (πλην ορισμένων εξαιρέσεων, όπως αεροσκάφη, ενεργειακά προϊόντα, ορισμένα ορυκτά, χυμός πορτοκαλιού και καρποί, ορισμένα προϊόντα τέχνης και βιβλία κλπ.) και αφορά περί το 35% των εξαγωγών της χώρας που κατευθύνονται στις ΗΠΑ. Ομάδα Δ/Βουλευτών στη Γερουσία ανακοίνωσε ότι θα επιχειρήσει να «μπλοκάρει» την επιβολή του δασμού στη Βραζιλία, ωστόσο είναι αμφίβολο αν η προσπάθεια θα στεφθεί με επιτυχία, καθώς προηγούμενη ανάλογη κίνηση για τον Καναδά δεν προχώρησε στην Βουλή των Αντιπροσώπων, παρ' όλο που έτυχε δικομματικής υποστήριξης στη Γερουσία.

[1] Βλ. Addressing Threats to The United States by the Government of Brazil – The White House και Fact Sheet: President Donald J. Trump Addresses Threats to the United States from the Government of Brazil – The White House.

Περαιτέρω, ορισμένοι εταίροι ισχυρίζονται πως βρίσκονται κοντά σε εμπορική συμφωνία με τις ΗΠΑ, με τις σχετικές επίσημες ανακοινώσεις να αναμένονται εντός των επόμενων ημερών. Αισιόδοξοι εμφανίζονται οι εκπρόσωποι των διαπραγματευτικών ομάδων της Μαλαισίας, της Ταϊλάνδης και της Καμπότζης, με την πρώτη να αποσκοπεί σε δασμό περί το 15%, στόχο τον οποίο θεωρεί εφικτό πλέον. Κατά την αρχική ανακοίνωση των δασμών τον Απρίλιο, ο Πρόεδρος Trump είχε απειλήσει την Ταϊλάνδη με δασμό 36%, επομένως το κράτος της ΝΑ Ασίας επιδιώκει το βέλτιστο δυνατό αποτέλεσμα, ενδεχομένως περί το 19%-20% βάσει των παραδειγμάτων του Βιετνάμ και της Ινδονησίας. Η Καμπότζη έχει ήδη εξαγγείλει ότι θα προβεί σε μείωση εισαγωγικών δασμών σε διάφορες κατηγορίες α/προϊόντων και σε άνοιγμα της αγοράς της με άρση των μη δασμολογικών εμποδίων. Επίσης, ο Πρόεδρος Trump ανακοίνωσε στα ΜΚΔ πως επετεύχθη συμφωνία με τη Ν. Κορέα, με την οποία προβλέπεται δασμός 15% για τα εισαγόμενα κ/προϊόντα, επενδύσεις ύψους $350 δισ. στις ΗΠΑ, αγορά ενεργειακών προϊόντων αξίας $100 δισ. και άνοιγμα της κ/αγοράς σε α/προϊόντα, όπως οχήματα, φορτηγά και αγροδιατροφικά. Βάσει δηλώσεων του Υπουργού Εμπορίου ΗΠΑ, Η. Lutnick, φαίνεται πως ο δασμός 50% σε προϊόντα χάλυβα και αλουμινίου δεν αποτελεί μέρος της συμφωνίας και θα εξακολουθήσει να ισχύει κανονικά.

Αντιθέτως, φαίνεται πως μερικοί εκ των σημαντικότερων εταίρων των ΗΠΑ, όπως ο Καναδάς και το Μεξικό δεν θα έχουν συμφωνία έως την αυριανή προθεσμία. Ο Πρόεδρος Trump έχει δηλώσει πως «η συμφωνία με τον Καναδά δεν αποτελεί προτεραιότητα», ενώ εκπρόσωποι των διαπραγματευτικών ομάδων χαρακτηρίζουν τη συμφωνία «περίπλοκο ζήτημα», με αποτέλεσμα να είναι πιθανό το ενδεχόμενο αύξησης του δασμού σε κ/προϊόντα από 25% σε 35% από αύριο. Ευνοϊκότερη μεταχείριση έλαβε το Μεξικό, με τον Α/Πρόεδρο να δηλώνει πως θα ισχύσει παράταση 90 ημερών, ώστε να δοθεί περισσότερος χρόνος για διαπραγματεύσεις, ωστόσο η χώρα θα συνεχίσει να καταβάλει κανονικά τους τομεακούς δασμούς στο μεταξύ (25% για το διασυνοριακό εμπόριο φαιντανύλης, 25% σε οχήματα και 50% σε προϊόντα χάλυβα και αλουμινίου). Αλώβητες φαίνεται πως διατηρούνται οι διατάξεις της Συμφωνίας USMCA. Αρκετοί αναλυτές θεωρούν ότι η συμφωνία με το Μεξικό θα ολοκληρωθεί στο επόμενο διάστημα, προς αποφυγή επιβολής δασμού 30% με δυσμενέστατες συνέπειες και για τις δύο χώρες, ωστόσο μένει να φανεί πως θα εξελιχθεί η διμερής διαπραγμάτευση, καθώς όπως κατέστη σαφές από τις συμφωνίες με ΕΕ και Ιαπωνία, ο Α/Πρόεδρος δε θα διστάσει να επιδιώξει το βέλτιστο δυνατό αποτέλεσμα ακόμα και στη διαπραγμάτευση με τους πιο κρίσιμους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ.

Σε ανάλογο κλίμα, περίπλοκη φαίνεται και η διαπραγμάτευση με την Ινδία, η οποία πρόκειται να επιβαρυνθεί από αύριο με δασμό 25%, σύμφωνα με τις δηλώσεις του Α/Προέδρου, «λόγω των υψηλών δασμών και των μη δασμολογικών εμποδίων που διατηρεί». Ωστόσο, στην ανάρτησή του ο Πρόεδρος Trump ανέφερε επίσης ότι η Ινδία προμηθεύεται ενεργειακά προϊόντα από την Κίνα και αμυντικό εξοπλισμό από την Ρωσία, «συνδράμοντας στην απώλεια ζωών στην Ουκρανία», εισάγοντας πολιτικά ζητήματα στις διμερείς συζητήσεις με τη χώρα και δίδοντας χαρακτήρα κυρώσεων στο δασμό 25%. Η Ινδία εξάγει μεγάλο εύρος προϊόντων στις ΗΠΑ, όπως φαρμακευτικά, είδη ένδυσης και υπόδησης, συσκευές κινητής τηλεφωνίας, πολύτιμους λίθους, ενεργειακά προϊόντα, μηχανολογικό εξοπλισμό κλπ., που αποτελεί άλλωστε τον μεγαλύτερο αποδέκτη ι/προϊόντων παγκοσμίως, με αποτέλεσμα να υπάρχουν ανησυχίες εντός και των δύο χωρών για τις επιπτώσεις του δασμού και την αναδιάταξη των εμπορικών σχέσεων που μπορεί να επιφέρει.

Αβέβαιη παραμένει και η πορεία των διαπραγματεύσεων με την Κίνα, για την οποία ισχύει η προθεσμία της 12ης Αυγούστου. Μετά το πέρας της πιο πρόσφατης συνάντησης των δύο διαπραγματευτικών ομάδων, προ δύο ημερών, η κ/πλευρά έσπευσε να ανακοινώσει πως θα ισχύσει νέα 90ημερη αναστολή δασμών, δήλωση την οποία διέψευσε ο Υπουργός Οικονομικών ΗΠΑ, S. Bessent, ως «παρανόηση», καθώς, αν και θεωρεί ότι η πορεία των συζητήσεων βαίνει καλώς, υπάρχουν διάφορα ζητήματα που υπάρχουν ακόμα διαφωνίες, όπως οι εξαγωγικοί έλεγχοι και η αποστολή κ/κρίσιμων ορυκτών στις ΗΠΑ.

Ενόψει αυριανής προθεσμίας, η πλειοψηφία των αναλυτών παραμένει φειδωλή σε εκτιμήσεις, αναμένοντας τη διαμόρφωση του νέου τοπίου. Σημειώνεται, σε κάθε περίπτωση, πως, αν και ο Πρόεδρος Trump εμφανίζεται ανένδοτος ως προς την άμεση έναρξη ισχύος των ανταποδοτικών δασμών, ο Υπουργός Οικονομικών Bessent σχολίασε πως αυτοί μπορούν να αναπροσαρμοστούν ανά πάσα στιγμή βάσει της πορείας των διαπραγματεύσεων με κάθε εταίρο. Τέλος, υπενθυμίζεται ότι σήμερα εκδικάζεται η προσφυγή της Administration στο αρμόδιο εφετείο (US Court of Appeals for the Federal Circuit) σχετικά με το ζήτημα της συνταγματικότητας των ανταποδοτικών δασμών, με άγνωστη έκβαση, παρά την προσωρινή διατήρησή τους σε ισχύ.